

РЕШЕНИЕ

№ 1402

гр. София, 01.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 14-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ася Събева

Членове: Елена Тахчиева
Кристина Филипова

при участието на секретаря Мария Ив. Крайнова
като разгледа докладваното от Ася Събева Въззивно гражданско дело № 20231000501689 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 260536/30.03.2023г. постановено по гр.д. 2295/2021 г., по описа на СГС, ГО, 24 състав, съдът е уважил иск с правно основание чл. 405, вр. чл. 394, вр. чл. 386 КЗ и чл. 86, ал. 1 ЗЗД, като е осъдил ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“ да заплати в полза на Е. М. П., сумата 30 000 /тридесет хиляди/лв., представляваща обезщетение по застраховка „Каско на МПС“ с полица № 4704200280001172, по Щета № 47040131053/20г., за настъпило на 21.07.2020г., в периода от 13.00 до 19.00ч застрахователно събитие - противозаконно отнемане на л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, с рег. № *****, в гр.***, на ул. „****“, пред № ***, ведно със законната лихва върху главницата считано от датата на предявяване на иска - 19.02.2021г. до окончателното и изплащане, както и сумата 2690 /две хиляди шестотин и деветдесет/лв., представляваща сторените в производството съдебни разноски.

В срока по чл.259 ГПК срещу решението е депозирана въззивна жалба от ответника по делото.

Жалбоподателят-ответник ЗАД “БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП”, оспорва решението, като моли съда да го отмени и да отхвърли изцяло претенциите в посочения размер. Изтъкват факта, че са оспорили своевременно иска с твърдението за неспазване на постигнатите между страните договорености по застраховка „Каско Стандарт” с номер 4704170220000203 и в частност на предвиденото в и т.2 от раздел

„Предохранителни мерки” и т.1.4. от подраздел „Общи изключения” на общите условия към застрахователния договор, като е заявено насрещно твърдение, че от страна на ищеца не е спазено предвиденото в общите условия към застрахователния договор изискване автомобила, към момента на настъпване на събитието, да бъде снабден с функциониращи и изправни алармена система и имобилайзер, когато е снабден с такива. Твърди, че именно неизпълнението на задължението за функциониращи и изправни алармена система и имобилайзер, **е обусловило насрещно възражение за намаляване на размера на евентуално дължимото обезщетение поради принос на вредоносния резултат.** В мотивите си СГС изрично посочва, че ответната страна не е установила чрез пълно и главно доказване, че при предаване на ключа на ответника, ключът не е функционирал, като се е позовал на наличието на подписан опис. Описът се подписва при предаване на документа или поисканото доказателство и установява единствено и само това обстоятелство. Именно с цел изясняване на релевантните по депото факти е поискано допускането на гласни доказателства, които да установят, че към момента на предаване на заключващото устройство същото не е могло да функционира. Това доказателствено искане е оставено без уважение, което прегражда възможността да установят заявените лравоизключващи възражения. С молба от 14.07.2021г. изрично е заявено, че няма да оборва факта на предаване на ключа, а напротив - ще потвърди факта на получаване на устройството, но ще докаже техническата негодност на това заключващо устройство. Доколкото в случая не се цели опровергаване на обстоятелства, за които е създаден частния документ, като не е допуснал поисканите гласни доказателства съдът е допуснал нарушение на процесуалния закон, тъй като ответникът не е направил доказателственото си искане заобикалящо ограничението въведено в разпоредбата на чл.164 ал.1 т.6 ГПК. Невъзможността за задействане на имобилайзера и алармената инсталация при липса на заряд на дистанционното на автомобила се установява от събраните в хода на производството доказателства, а посредством допуснатия свидетел евентуално ще се установи именно, че предоставеното дистанционно не е функционирало, тъй като не е имало заряд на батерията. Впрочем първата изслушана и приета по делото експертиза установява, че за да се разбере дали дистанционното, с което сработват алармата и имобилайзера е функционирало, е нужен разпит на свидетел, което потвърждава основателността на заявеното искане. Ирелевантен е начина, по който притежателят на автомобила и заключващото устройство е могъл да стартира същия, тъй като твърдението е, че самите системи за сигурност не са функционирали, което се явява и обстоятелството имащо касателство към повдигнатото възражение, а не това дали има възможност за запалване на автомобила. Повече от ясно е, че въвеждането на изискването за наличие на функциониращи системи за защита на автомобила не е въведено самоцелно, а има пряко отношение към риска от настъпване на застрахователно събитие и в частност на риск „Кражба“. Алармената система и имобилайзерът преграждат възможността за проникване в автомобила и стартирането му и когато те не работят възможността за проникване в автомобила и неговото стартиране е значително по-лесна. Системите за защита по своята характеристика и предназначение имат една единствена функция - да предотвратяват кражби и когато те не са сработвали по

причина, че застрахованият не е положил дължимата по закон и договор грижа, следва последният да понесе предвидената в договора и закона отговорност за неизпълнение, в каквато посока са и наведените възражения. Претендират разноски.

Въззиваемата страна Е. М. П. оспорва жалбата и моли съда да потвърди решението като правилно и законосъобразно. Посочва, че неоснователно е твърдението, че първоинстанционното решение е постановено при допуснати процесуални нарушения. СГС правилно не е уважил и допуснал доказателственото искане на ответника за допускане разпит на свидетел за установяване факта на предаването на контактния ключ на процесния автомобил и главно какво е било състоянието на този ключ и имобилайзера. В конкретния случай, ответникът, с отговора на исковата молба, е релевирал бланкетно възражение за липса на изправна алармена система и имобилайзер, което не е конкретизирано, поради което следва да се приеме за преклудирано. В тази връзка, за обстоятелството по предаване на заключващото устройство и имобилайзера към доказателствата, представени с ИМ, е представен **Опис на документите от 22.07.2020г., видно от който ищецът е предал на служители на ответното дружество 2 бр. дистанционни управления и 1 брой ключ.** Освен това, поисканият свидетел е служител при ответника, което би породило съмнение за безпристрастността на изяснените от него обстоятелства. От заключението на АТЕ става ясно, че въпросът за техническата годност на заключващото устройство на автомобила, в случая не е от значение. В отговора на допълнителната ИМ, ответникът е конкретизирал възражението си, като е навел твърдението, че след предаване на заключващото устройство на автомобила, на същото е била извършена проверка, при която е било установено, че устройството не е могло да се активира поради липса на източник на енергия (изтощена батерия). От САТЕ става ясно, че **автомобилът може да бъде откраднат и при работещо заключващо устройство, тъй като ключът има функция безконтактно отключване на вратите на автомобила и стартиране на двигателя.** В заключението си експертът е приел, че именно безконтактната функция на ключа създава по-чести предпоставки за осъществяване на автомобилна кражба. Последното е така, доколкото крадците се снабдяват с устройства, които копират кодовете на ключа от разстояние и устройства, с които изпращат копираните кодове. Освен това, от заключението става ясно, **че в случай, че ключът е с изтощена батерия, той има механична част, която може да се използва.** Чрез механичния ключ се отключват и заключват вратите на автомобила. В случая обаче не е изследван въпросът дали алармата на автомобила се активира със самото му заключване (без значение дали механично или дистанционно). С оглед на това, не би могло да се приеме, че е проведено пълно и главно доказване на твърдението на ответника, че алармата на автомобила не е могла да бъде активирана, именно поради изтощена батерия на заключващото устройство. Претендира разноски.

Софийски апелативен съд, действащ като въззивна инстанция, след като разгледа жалбите и обсъди събраните доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Първоинстанционният съд е бил сезиран с обективно съединени иски с правно основание

чл. 405 вр.чл.394 КЗ.

Ищецът Е. М. П. твърди, че между него и ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“ е налице сключена застраховка „Каско на МПС“ с полица № 4704200280001172, по отношение л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, рег. № *****, валидна към 21.07.2020г., когато в периода от 13.00 до 19.00ч в гр.София, на ул. „****“, пред № ***, настъпило застрахователно събитие - противозаконно отнемане на автомобила от неизвестен извършител. По случая било образувано досъдебно производство, впоследствие спряно. На 22.07.2020г. подал съобщение за настъпилото застрахователно събитие по застраховка „Каско на МПС“ в представителство на ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“, по което е заведена Щета № 47040131053/20г. Твърди, че до момента ответникът не му изплатил застрахователно обезщетение. Претендира сумата 30 000лв., представляваща обезщетение по застраховка „Каско на МПС“ с полица № 4704200280001172, по Щета № 47040131053/20г., за застрахователно събитие - противозаконно отнемане на л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, рег. № *****, настъпило на 21,07.2020г., в периода от 13.00 до 19.00ч в гр.София, на ул. „****“, пред № ***, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска до окончателното и изплащане и направените разноси.

Ответникът ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“ не оспорва наличието на застрахователно правоотношение и заведената по повод искането Щета № 47040131053/20г. Възражава, че противозаконно отнемане на автомобила не осъществено. В евентуалност, ако се приеме, че е налице покрит застрахователен риск възражава, че са налице предпоставките на т.1.4. от подраздел „Общи изключения“ на общите условия към застрахователният договор за освобождаването му от отговорност, т.к. ищецът не е изпълнил задължението си съгласно общите условия към него към момента на настъпване на събитието л.а. да е снабден с функциониращи и изправни алармена система и имобилайзер. Неизпълнението е установено при проверка на представеното пред застрахователя заключващо устройство, което практически не е функционирало - не е могло да се активира, поради липсващ източник на енергия */изтощена батерия/*. Това прегражда възможността реално да сработят алармата и вградения имобилайзер на автомобила, а тяхната активация има пряко отношение към риска от настъпване на събитието и неговото предотвратяване. Алармата предизвиква звуков сигнал, а имобилайзерът прегражда възможността от придвижване на превозното средство, като двете устройства се явяват основни средства за избягване на престъпни посегателства. В условие на евентуалност е навел и възражение за съпричиняване на вредоносният резултат от страна на ищеца, който не взел разумни предохранителни мерки по отношение избягване на кражбата, изразяващи се в осигуряване на функциониращи и изправни алармена система и имобилайзер. В евентуалност е направил възражение за прихващане с вземането си по застрахователният договор за сумата 923.36лв., представляваща дължими от ищеца трета и четвърта премийни вноски, срещу вземането му за застрахователно обезщетение.

От фактическа страна се установява, че между страните е сключен Договор за

застраховка „Каско на МПС“, обективиран в застрахователна полица № 4704200280001172, валидна към датата на застрахователното събитие - 21.07.2020г., относно собственият на ищеца л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, с рег. № *****, който договор е бил действащ към датата на предявяване на процесната застрахователна претенция. Същата е предявена от ищеца на 22.07.2020г. пред ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“ и въз основа нея е образувана Щета № 47040131053/20г., по която е налице отказ да се изплати обезщетение.

Видно от Постановление за спиране на наказателно производство от 21.09.20г. на СРП на 21.07.2020г., в периода от 13.00 до 19.00ч в гр.София, на ул. „****“, пред № ***, противозаконно е отнет л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, рег.№ *****, от владението на собственика Е. М. П., без негово съгласие, с намерение да го ползва - престъпление по чл.346, ал. 1 НК. По случая е образувано ДП № 230 ЗМК 1314/2020г. на 06 РУ-СДВР. Видно от постановлението наказателното производство по ДП № 230 ЗМК 1314/2020г. на 06 РУ-СДВР впоследствие е спряно поради неразкриване на извършителя в законоустановеният срок.

С оглед горното правилно и законосъобразно е прието за доказано, че през периода на действие на договора за застраховка е настъпило застрахователно събитие, което попада в обсега на покритите застрахователни рискове, съгласно представените по делото Общи условия за застраховка „Каско“ - кражба на л.а. Видно от приетият Опис на документите по Щета № 53/20г. при депозиране на съобщението за настъпилото събитие ищецът е предал, а служител на ответника е приел *един брой ключове и два броя дистанционни* за л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, с рег. № *****. ***Не е изрично отбелязано в какво състояние е бил ключът и дали същият е бил вече с изтощена батерия.*** От писма изпратени от застрахователя до ищеца по повод Щета № 47040131053/20г. от 08.10.20г. и 28.10.20г. и от застрахователя до Сервизен комплекс „Хюндай“ от 02.10.20г. се установява, че при разглеждане на заведената щета по-късно е установено, че предаденият ключ за откраднатият автомобил не функционира, т.к. е с видимо изтощена батерия, по който повод е изпратено искане за консулт до сервизен комплекс, и което е станало причина за отказ за изплащане на обезщетение.

От заключението на депозираната АТЕ /л.105/, прието от съда като обективно и компетентно дадено, се установява, че средната пазарна стойност на л.а. марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“, рег.№ ***** към датата на застрахователното събитие - 21.07.20г. е 32 800лв. Ключът на процесния л.а. „Хюндай Санта фе“ е най-масово използвания ключ за почти всички марки автомобили, в който има електронна платка с батерия. Чрез него се включва и изключва заводски монтирана алармена система, която сигнализира, чрез познатия ни силен звук, че автомобилът се отваря без наличието на ключ. В платката е вграден и заводски имобилайзер, който не позволява да се стартира двигателя на автомобила и автомобилът да не може да се приведе в движение без наличие на ключа. Освен тези две основни функции в оригиналните ключове на процесния автомобил има и трета функция, която позволява без контактно отключване на вратите на автомобила и стартирана на

двигателя. Достатъчно е само ключът да се намира в джоба на водача и когато той се доближи до вратата за водача, не е необходимо да изважда ключа от джоба си и да натиска някакъв бутон. За целта на дръжката само на предната лява врата има малък бутон, който водачът натиска и вратите се отключват и вече се разрешава стартиране на двигателя. В платката е вграден заводски имобилайзер, който не позволява да се стартира двигателя на автомобила и той не може да се приведе в движение, без наличие на ключа. В оригиналните ключове на автомобила има и функция, която позволява безконтактно отключване на вратите и стартиране на двигателя на автомобила. Към ключа има вградена механична - метална част с изрязани криволинейни канали върху плоските му две страни, които са механичният код на ключа и са индивидуални, предназначени за конкретният автомобил. Ключовете на всички автомобили марка „Хюндай“, модел „Санта Фе“ нямат вградена памет, поради което по него не може да се установи по електронен път за кой автомобил е даден ключ, както и кога автомобилът е използван за последно. С дистанционното управление може да се включи и изключи алармата на автомобила, чрез неговите бутони. ***Според вещото лице е обективно невъзможно да се установи дали има спад в мощността на батерията на ключа към момента на събитието***, т.к. е изминал дълъг период от време. Посочва, че при изтощена батерия на ключа, т.е. при несветване на светодиода, ***ключът няма необходимата мощност за да функционира дистанционно, от разстояние***. Ключът не може да осъществи безжична връзка с командните устройства на алармата, защото ефирно предаваните кодове от ключа са слаби и не могат да се разпространят т.е. да се излъчват на далечно разстояние. **При изтощена батерия автомобилът може да бъде отключен и запален по резервен вариант, чрез механичен ключ и чрез индукционна, безжична връзка между ключа и старт бутона.**

При опит да се проникне в автомобила без ключ дори и частично с ръка, след счупване на стъкло, алармата се задейства като държи вратите заключени и издава силен звуков сигнал. При изтощена батерия на ключа, т.е. при несветване на светодиода, ключът няма необходимата мощност, за да функционира дистанционно от разстояние. Ключът не може да осъществи безжична връзка с командните устройства на алармата, защото ефирно предаваните кодове от ключа са слаби и не могат да се разпространят- излъчват на далечно разстояние. Поради тази причина в ключа има вкарана в него и кодирана механична част, т.е. метален ключ, който в случая се изважда и металната му част и се вкарва в ключалката на предната лява врата на водача, която се отключва чрез завъртане на ключа, като всяка секретна ключалка. След завъртане на патрона на ключалката централното заключване отключва всичките врати на автомобила, но не ги отваря.

СГС е приел, че от описа не се установява, че приетият ключ за процесният автомобил е бил нефункциониращ, т.е. че е бил с изтощена батерия. От същия е видно само, че е предаден ключът с две дистанционни. Доколкото описът е частен, свидетелстващ документ, изходящ от ответното дружество, подписан от негов служител, е счел, че свидетелски показания за опровергаване на съдържанието му са недопустими, на основание чл. 164, ал. 1, т. 6 ГПК, освен при съгласие на насрещната страна, каквото в случая не е налице. Затова в хода на

процеса е постановен отказ да бъде допуснато доказателствено средство в полза на ответника - гласни доказателства за факти и обстоятелства сочещи на опровергаване съдържанието на описа. САС допусна гласни доказателствени средства, а именно разпит на св.Д. /служител на жалбоподателя/ и св.А. /приятел на ищеца/ в о.с.з. на 21.11.2023г.

Така според св.Д. /главен експерт в ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“, чийто показания съдът кредитира при условията на чл.172 ГПК/ в случая, автомобилът бил застрахован с един ключ и затова застрахованият е предал само един ключ и два чипа за дистанционните управления на алармената система, която е имобилайзера, в случая, допълнително монтиран имобилайзер. Направило му впечатление тогава, че когато взел ключа и го прегледал, му направило впечатление, че светодиода не светел при натискане на бутоните. По правило няма конкретна инструкция в такъв случай, когато не светят диодите, но логично е, че когато не свети диода, значи ключът не работи. Попитал застрахования как работи с този ключ, той го погледнал и казал: „Ми както обикновено“, което за него означавало, че той не е боравил с този ключ, защото когато това нещо се показва, че не работи, за всеки автомобил има определена процедура как да го отключиш и как да стартираш двигателя. По тази причина поискал официално становище от официалния вносител на „ХЮНДАЙ“, то е приложено вътре в преписката, и там обяснили, че за да отключиш автомобила трябва да се извади металната част, да се махне едно капаче от дръжката и да пхне тази метална част, като обикновен автомобил, да завърти с нея, което е една тегава процедура, а като влезеш вътре да го палиш, трябва със самия ключ да се натисне „старт- стоп“ бутона, защото в противен случай няма да има комуникация между ключа и системата на автомобила и той не може да запали. Трудно става и затова е логично, ако се види, че не работи ключът, да отиде при първия ключар, да смени батерията. Налага се смяна на батерията, устройството не е развалено, но след като не може да обясни как стартира автомобила, направил извод, че очевидно не е боравил с този ключ. Най-логично според свидетеля е да има друг ключ, защото л.а. е нов, на пет години и всички тези автомобили са с два ключа. Когато л.а. е застрахован с два ключа, клиентът предава и двата ключа. Клиентът нищо не казал за ключа, казал, че си е работил както досега си е работил, все едно, че всичко си му е наред. Този ключ, който е върнат, не изглеждал много износен, все едно, че е резервен ключ. Когато се сключва полица „КАСКО“, понякога се снима ключа, понякога - не. В този случай няма снимка на ключа т.е. не може да се установи идентичност на заснетия и предадения ключ. Затова и попитали „ХЮНДАЙ“, по този ключ, който изпращат, могат ли да разшифроват от кой л.а. е, както например може за „БВМ“ и за „АУДИ“, но в становището пише, че „ХЮНДАЙ“ не притежава такава опция и не може да каже ключът от кой автомобил е. *Те казали, че най- вероятно батерията е изтощена. Няма как да бъде установено кога се е изтощила батерията. Не е правено изследване дали светодиода е бил повреден.*

От своя страна св.А. твърди, че Е. има сервиз, който поддържа неговите л.а., той е автомонтьор. През 2020г. Е. притежавал автомобил Хюндай - „Санта Фе“, който изчезнал. Денят, преди да му го откраднат, свидетелят оставил своя кола за ремонт при него, затова

той му дал неговият автомобил, за да се прибере вкъщи. След това му го върнал автомобила, в перфектно състояние и на следващия ден, той вече му казал, че е откраднат. Карал го един-два дни преди да изчезне. Автомобилът се палел с копче. Имал и дистанционно за отключване и заключване, което си работело, черно на цвят, със сигурност имал за отключване и заключване, няма спомен дали имало и трето копче, но със сигурност работело. Не помни дали е имало светодиода, не обърнал внимание, защото работело перфектно. Няма представа колко ключа е имал този автомобил.

От заключение на депозираната на л.95 ССЕ, прието от съда като обективно и компетентно дадено, се установява, че застрахованият не е платил трета и четвърта вноски в размер общо на 923.36 лв./предмет на релевираното в условие на евентуалност възражение за прихващане/. В хода на процеса ищецът е внесъл изцяло дължимите застрахователни премии - трета и четвърта по застрахователния договор /предмет на възражението за прихващане, направено в условие на евентуалност/.

При съвкупен анализ на събраните писмени и гласни доказателствени средства настоящата инстанция приема за безспорно установено, че между страните е сключена валидна имуществена застраховка "КАСКО", включващ риска „кражба на л.а.", по която е настъпило застрахователното събитие т.е. осъщественият риск – правопораждащ юридически факт, който е преобразуващ задължението на ответника за носене на риска в задължение да се плати застрахователно обезщетение. Недоказано пълно и главно остава правоизключващото възражение на застрахователя, че наличието на изтощена батерия в дистанционното устройство на ключа на л.а. се намира в пряка причинно-следствена връзка с настъпилата кражба. Според вещото лице А. при изтощена батерия двигателят на процесния автомобил не може да се стартира чрез „Старт-бутона“, защото и сигналът на имобилайзера също е слаб. За целта в дистанционните ключове на модела „Санта Фе“ е предвиден резервен вариант за стартиране на двигателя и за управления на автомобила. Достатъчно е ключът с изтощена батерия да се доближи до старт-бутона и да се натисне чрез ключа. Така се осъществява индукционна безжична електронна връзка между ключа и старт бутона и се стартира двигателя, а автомобилът може да се управлява нормално, тъй като е отворен чрез кодирания си собствен ключ. Именно поради екстрата за дистанционно управление на автомобила, описвана в обявите като „Безключево палане“ по лесно се крадат такива автомобили, независимо от коя марка са. ***Кражбата се осъществява интелигентно и безшумно чрез продавани и купувани на черния пазар от професионалните крадци електронни устройства за копиране кодовете на ключа от разстояние и за изпращане на копираните кодове чрез друго фалшиво устройство. Именно затова правоизключващото възражение на застрахователя остава недоказано пълно и главно, който извод на СГС се споделя от настоящата инстанция.***

Няма новопредставени доказателства пред настоящата инстанция.

При така установената фактическа обстановка съдът намира следното от правна страна:

Ищецът е изпълнил задължението за плащане на първата вноска от дължимата премия, с

което застрахователният договор е влязъл в сила. По силата на същия ответникът се е задължил при настъпване на застрахователното събитие "кражба" в рамките на срока на действие на договора да обезщети ищеца за претърпените от него вреди при условията и в сроковете, определени в застрахователната полица и ОУ - неразделна част от договора. Безспорно установено по делото е, че преди изтичането на срока на застраховката е възникнало застрахователното събитие, предвидено в договора - на 21.07.2020г. застрахованият автомобил е бил противозаконно отнет. При тези обстоятелства за застрахователя възниква задължението да обезщети застрахования за причинените му от събитието вреди до размера на застрахователната сума, уговорена в договора.

В чл.1.4 от раздел четири на общите условия е изрично предвидено, че не се покриват щети по каско по риска кражба в случай, че л.а. е бил с неизправна, невключена или демонтирана алармена система или имобилайзер. Спорен е въпросът дали процесният ключ, за който се твърди да е бил с изтощена батерия може да се приравни на неизправна алармена система на л.а. При предаване на ключа е съставен опис на 22.07.2020г. в който не е изрично отразен факта, че ключът е бил неизправен респ. че светодиодът не е светел т.е. батерията е изтощена. Ангажираните гласни доказателствени средства в тази насока не могат да отразят правилно към кой момент е настъпил този факт – преди или след кражбата. Договорът изначално е сключен само с един ключ респ. при настъпване на събитието е предаден само един ключ.

Първо - ищецът, сега въззвиваем, е потребител по смисъла на ЗЗП и в това си качество се ползва от т.н. потребителска защита, за наличието на която съдът е длъжен да следи служебно и без релевиране в тази насока оплаквания.

Съгласно разпоредбата на чл.345, ал. 8 КЗ застрахователният договор не може да предвижда условия и да съдържа изисквания, включително такива при настъпване на застрахователното събитие, за които може да се направи разумна преценка, че нямат съществено значение по отношение на ограничаването на риска от настъпването на застрахователното събитие. Тази норма съответства на чл.186, ал.7 КЗ (отм.). Задълженията на застрахования са определени в ал. 1 на чл. 395 КЗ, като вземане на мерки за предпазване на застрахованото имущество от вреди, спазване на предписанията на застрахователя и на компетентните органи за отстраняване на източниците на опасност за причиняване на вреди и допускане на застрахователя да прави проверки, и са аналогични на задълженията според разпоредбата на чл.207, ал. 1 КЗ (отм.). Правата на застрахователя при неизпълнение на задълженията на застрахования са уредени в нормите по чл. 395, ал. 3 като право да прекрати застрахователния договор, само ако не е настъпило застрахователното събитие, а при настъпването му - в, ал. 4 и, ал. 5. Отказът на застрахователя да откаже изплащане на обезщетение при имуществените застраховки може да се основе на нормата на чл.408 ал.1 т.3 КЗ. В хипотеза на предвидено в застрахователния договор задължение на застрахования да не оставя в превозното средство регистрационния талон, при действието на КЗ (отм.) е формирана практика на ВКС, като например: решение № 22 от 12.09.2013 г. по т.д. № 679/2011 г. на ВКС, ТК, II т.о., решение № 79 от 29.06.2012 г. по т.д. № 802/2011 г. на ВКС,

ТК, II т.о., решение № 22 от 26.02.2015 г. по т.д. № 463/2014 г. на ВКС, ТК, II т.о., решение № 211 от 06.12.2012 г. по т.д. № 1029/2011 г. на ВКС, ТК, II т.о., решение № 86 от 18.07.2014 г. по т.д. № 2230/2013 г. на II т.о. В тази практика е прието, че оставянето на регистрационния талон в откраднатото МПС, обект на застраховка "Каско на МПС", при настъпване на застрахователното събитие - кражба, **не съставлява значително с оглед интереса на застрахователя неизпълнение на задължението по застрахователния договор по смисъла на чл.211 ал.2 КЗ /отм./** и като такова не е основание за пълен отказ от изплащане на застрахователно обезщетение.

Съпоставяйки нормативната уредба по отменения и по действащия КЗ разликата в предоставеното право на застрахователя да откаже изплащането на застрахователно обезщетение при неизпълнение на предвидено в договора задължение е свързано с това дали неизпълнението е значително с оглед интереса на застрахователя - по КЗ /отм./, а по действащия КЗ правото произтича **както от интереса на застрахователя, така и от това дали събитието е следствие от неизпълнението** на това задължение.

Значителността на интереса не се извежда само от предвиждане в договора на подобно задължение, т.е. причинно - следствената връзка между неизпълнението на задължението на застрахования и настъпването на събитието не се презумира, а е необходимо обективно установяване на такава връзка, като се преценяват видът на съответното неизпълнение спрямо вида на съответното събитие, според тълкуването в практиката на ВКС по КЗ (отм.). При действащия КЗ отказът за изплащане на застрахователно обезщетение е свързан именно с доказването, че събитието е следствие от неизпълнение на задълженията на застрахования (неизпълнението е довело до настъпване на събитието) и следователно **наличието на причинно - следствена връзка** е включено от законодателя като елемент от фактически състав на правото на застрахователя. В нормата на чл.395 ал.5 КЗ законодателят изрично е предвидил, че при липса на причинно - следствена връзка между неизпълнението и настъпването на събитието, неизпълнението не може да обоснове отказ на застрахователя да заплати обезщетение. /така решение № 143 ОТ 19.01.2021 Г. ПО Т. Д. № 1505/2020 Г., Т. К., I Т. О. НА ВКС/.

Правото на намаляване на застрахователното обезщетение в разглежданата хипотеза по КЗ (отм.) е мотивирано в практиката на ВКС с обстоятелството, че неизпълнението на задължението на застрахования е от естество да осуети евентуална възможност за предотвратяване на вредите от застрахователното събитие от контролните органи за движение по пътищата, което е свързано с интереса на застрахователя. В действащия КЗ (чл.395 ал.4, изпр.2) намаляването на обезщетението също, както и отказът, е свързано с наличието на причинно - следствена връзка между настъпването на събитието и неизпълнението на задължение по договора, но такова, което не е предвидено като основание за отказ. Държането на документите за регистрация и собственост на превозното средство от извършителя на кражбата дори и да затруднява откриването му, по отношение на това обстоятелство не съществува предположение, основано на опитните правила и логиката, че то е способствало за настъпване на застрахователното събитие, тъй като същото

е довършено с отнемането на превозното средство от собственика. Правото на застрахователя да намали обезщетението е ограничено до тежестта на нарушението, относима както към настъпване на събитието, така и на вредите, а при невъзможност да се определи видът или размерът на вредата застрахователят е длъжен да плати обезщетение съгласно чл.395, ал. 5 КЗ. Аналогично наличието на изтощена батерия на ключа не може да обоснове по-лесно отнемане на л.а. При възражение на застрахователя за изключен риск, съгласно ОУ - щети, причинени от или следствие умишлени или с груба небрежност действия на застрахования, които са предизвикали застрахователното събитие, тежестта на доказване, че е налице изключен риск е върху страната, която се позовава на приложението на тази клауза - в случая застрахователят трябва да установи с допустимите доказателства твърдените действия, извършени от застрахования, при които е откраднат застрахования автомобил, съставляващи груба небрежност. В конкретния случай съдът намира за недоказано наличието на груба небрежност, обективизирана в действия на застрахования, които са предизвикали застрахователното събитие т.е. намират се в пряка причинно-следствена връзка с кражбата. В този смисъл настоящата съдебна инстанция намира, че поведението на ищеца не обосновава отказа на ответника да изплати дължимото обезщетение.

Що се отнася до второто искане за намаляване на размера на обезщетението - липсата на изрична уговорка относно размера на евентуалното намаление на обезщетението сочи на предоставено право на застрахователя по своя преценка да извърши намалението, без да съобрази тежестта на нарушението. Клаузата е във вреда на потребителя и независимо, че при съдебен спор същата не би се приложила в отношенията между страните, доколкото не съответства на законовите норми, изискващи установяване на причинно - следствена връзка между настъпване на събитието и неизпълнение на задължението, тази уговорка значително затруднява застрахования при извънсъдебното реализиране на правото му на застрахователно обезщетение. В полза на застрахователя е предоставено формално основание за отказ да изплати обезщетение, докато при съдебен спор негова ще е тежестта на доказване на причинно - следствената връзка между неизпълнението на задължението на застрахования и настъпването на застрахователното събитие. Включването на алтернативите за отказ или намаляване на застрахователното обезщетение заблуждава потребителя, че застрахователят разполага с по-големи права от предоставените му от законодателя. В този смисъл клаузата нарушава баланса в отношенията между търговеца и потребителя, поради което не съответства на изискването за добросъвестност при предлагане и сключване на потребителските договори. Посочената клауза отговаря на общото основание за неправомерност по смисъла на чл.143 ЗЗП, поради което предявеният иск и основателен и правилно е бил уважен.

Независимо, че застрахователната сума по договора за имуществено застраховане следва да бъде равна на действителната стойност на имуществото към момента на сключване на договора, тази сума съставлява една максимална горна граница на дължимото обезщетение за срока на действие на договора, но не винаги подлежи на изплащане в пълен размер.

Обезщетението трябва да бъде равно на размера на вредата към деня на настъпване на събитието" т.е. по действителната стойност на увреденото имущество, като за такава се смята стойността, срещу която вместо него може да се купи друго със същото качество т.е по пазарната му стойност /32 800 лв./ Върху главницата се дължи и законна лихва, считано от депозиране на исковата молба 19.02.2021г. до окончателното ѝ изплащане.

С оглед гореизложеното и при съвпадане изводите на първа и настоящата инстанции решението следва да бъде потвърдено.

На осн.чл.78 ал.3 ГПК жалбоподателят дължи в полза на въззиваемия направените разноски, в размер на 3660 лв., съгласно приложен списък по чл.80 ГПК и доказателства за плащане. Възражението за прекомерност съдът намира за неоснователно .

Воден от горното и на основание чл. 272 от ГПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260536/30.03.2023г. постановено по гр.д. 2295/2021 г., по описа на СГС, ГО, 24 състав

ОСЪЖДА ЗАД „БУЛСТРАД ВИЕНА ИНШУРЪНС ГРУП“, ЕИК 000694286, със седалище и адрес на управление: гр.София, р-н „Триадица“, пл. „Позитано“ № 5, **ДА ЗАПЛАТИ В ПОЛЗА НА** Е. М. П., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.***, р-н „***“, ул. „***“ № ***, ет. ***, сумата от 3660 лв. /три хиляди шестстотин и шестдесет лева/ направени по делото разноски пред въззивна инстанция.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____